

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Het abonnement is bepaald op 7 fr. binnen de stad. 8 fr. buiten de stad.
Een blad afzonderlyk, 20 centiemen.
De aankondigingen, per drukregel, 15 centiemen
De reclamen, per drukregel 25 centiemen.

De *Postryder* vershynt s' dingsdags, s' donderdags en zaterdags.
Men schryft in te Tongeren by M. COLLEE, boekdrukker uitgever van dit blad, groote markt, 20, en by alle postdirecteurs.

Alle toezending van brieven, annoucen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

TONGEREN, DEN 10 AUGUSTUS.

Wylezen in den *Standaard van Vlaenderen*:
Men leest in de liberale bladen dat het *Verbond des Onderwyzers* te Brussel, gesticht onder de bescherming van verscheidene francmaçonsche en solidaire kopstukken, overal komiteeten inricht, niet alleenlyk in de groote steden, maar zelfs in de kleine gemeenten, gelyk te Beveren, by voorbeeld, by Audenaerde. Zienelyk geeft die al zoo vlytge als algemeene propaganda een ordewoord te kennen door de francmaçonnerie gegeven over alle de punten des lands. Eene brusselsche briefwisseling aen de *Gazette de Liège* toegezonden, verzekert, overigens, dat de Grootte Oosten aen de moortelbroeders de verplichting heeft opgelegd van zich overal bezig te houden met het stichten van rationalistische meisjesscholen. De stad Brussel heeft de eerste gehoorzaamheid. Verviers is achterna gevolgd, en ziet hier nu Brugge die hun voorbeeld volgt.

Laetst heeft er eene vergadering te dien einde plaets gehad by M. Devaux, die zich altyd aenschouwt als den heer dier stad, hoewel by er zelfs de gedeputeerde niet meer van is. M. de senateur Boyaval woonde ze by, en men heeft er het plan van inrichting der nieuwe school afgeteekend. Allenlyk ontmoeten die heeren eene groote verlegenheid: zy vinden geene onderwyzeressen, en vooral onderwyzeressen vrydenksters. Voor Brugge, hebben zy van Trier eene jonge dochter doen komen wier godsdienstige gevoelens niets te wenschen laten en die, alvorens aanvaard te worden, een soort van onderzoek moet ondergaan; men heeft haer gevraagd hare denkbeelden over de familie open te leggen. Daaruit zal volgen dat het personeel der nieuwe scholen in het begin, in zekere steden, meer of min tamelyk zal zyn. Maer het zullen toch niet te min scholen zyn zonder God en zonder kruis, waer men hoopt onderwyzeressen te vormen die, opgebracht in de onwetenschap der christene religie, later de plans der sekte zullen verwezentlyken.

Gemeente-raed.

De gemeente-raed van Tongeren zal zich toekomende zaterdag, om 6 uren 's avonds vergaderen.

De voorwerpen van het dagorde zyn:

1° Regeling van de gemeente rekening van 1864.

2° Crediet voor aanvullende werken aen de gebouwen van het hospitaal.

3° Lyst der kinderen voor dewelken het kosteloos onlerwys gevraagd wordt.

Aardbeving.

In eene partikuliere korrespondentie van Soerabaya, in dato van 26 mei, aen de *Sam. Ct.* leest men: Alles is in den Oosthoek nog onder den indruk van den hevigen schok van aardbeving, welke er in den avond van den 19 dezer, omstreeks half acht ure, gevoeld werd. Bejaerde lieden hier te plaets beweren, dat sedert 1821 geen schok gevoeld werd, welke den laetsten in hevigheid evenaerde. Te Maland duerde de golfing van den grond vier minuten lang, en ontvlooden de inlanders in angst hunne wooningen. Het schynt dat het natuerverschynsel met de werking van den berg Smeroe in verband staet; dezé doet eene vaerkolom van reusachtige grootte onafgebroken in het luchttruim opstigen.

Op den 18 dezer berste eene hevige onweêr, vergezelt van donder, bliksem en stortregens, over het bekende bosch van Soemberwaroe en Banjoewangie los.

In den vroege morgen van den 19 was de zee by Banjoewangie, met een onnoemlyk getal visschen bedekt, die als in razerny schenen te verkeerren, en zich ielkens boven het water verhieven; de visschers behoefden slechts hunne netten uit te werpen en te ledigen, en laedden hunne vaertuigen, in zeer korten tyd, tot zinken toe vol. Opmerkelyk was het dat alle visschen kort nadat ze gevangen waren, een vuil en walgelyk slym uitspogen. Ook in denzelfden avond, ongeveer half acht ure, schudde de grond te Banjoewangie allebevigst, zoodat elks gemoed met schrik vervuld werd. De meeste berigten komen daerin overeen, dat de golfing van den grond van het zuiden naer het noorden liep; het is hoogst gelukkig dat men nergens rampen te betreuren heeft.

Vrydag omtrent 5 uren namiddag, is er een onweêr over Hasselt ontstaan. De donderslagen waren hevige en volgden malkander gedurende eenige tyd, menigvuldig op. De donder is gevallen kort by Cruisen, te midden van eenige werklieden die aen den yzeren weg aen het werken waren. Eenen is op den slag gedood geworden; de anderen, insgelyks ten gronde geslagen, zyn weder kunnen opstaen en zyn er met den schrik van afgeweest. Niet verre van daer, dicht by de stad, is een stadswerkman insgelyks door den donder getroffen en in eenen bedenkelijken staet naer het gasluus overgebracht geworden. Men hoopt dezen te kunnen redden.

Men schryft uit Brussel, 7 augustus:
De *Indépendance* deelt het volgende schryven uit Oostende mede:

« De Koning zal te Oostende aenkomen, zoohaest Z. M. te Antwerpen de koningin van Engeland zal ontvangen hebben, welke by hare aankomst in België, stellig met naer Brussel of Laeken zal gaen. H. M. zal naer enkel het land doortrekken, om zich naer Duitschland te begeven, doch by hare terugkomst van dit land zal zy te Laeken een kort verblyf houden. »

Men leest in eene korrespondentie uit Brussel, aen de *Amsterdamsche Courant*, van 3 augustus: Al de geruchten betreffende eene reis die de keizerin van Mexiko naer Brussel zou ondernemen, zyn ten eenemale uit de lucht gegrepen. Daerentegen is het waerschyndlyk dat, indien de gezondheid van den koning tegen het voorjaar van 1866 gunstig is, de hertog van Brabant dan naer Mexiko gaen zal om zyne zuster te bezoeken;... wanneer namelyk op genoemd tydstip het keizerryk Mexiko nog bestaat.

Men schryft uit Haguenau: Onze hoppelvelden bieden op dit oogenblik een zonderling schouwspel aen. Hier ziet men enen akker bedekt met staken, op de heerlykste wys versierd met bloemen en vruchten, van eene wonderbare frisheid en een overvloedigen oogst belovende. Daer levert zich voor uwe bliken een veld op, dat volkomen verwoest is door de ziekte en geen spoor van groen meer behoudt. Elders nog zal men een veld zien dat u, op het eene einde, den prachtigsten wasdom aanbiedt en op het andere einde de volkomenste vernieling. Denkt men aengenermer indrukkingen te ontvangen met wat verder enen hopakker te gaen bezoeken, dien men over acht dagen in gansch zynen luister gezien heeft: welnu, dien zal men te vergeefs zoeken; hy is onkenneelyk geworden. In plaets van dien weelderigen wasdom vindt men niets anders meer dan verdroogde ranken en doode bladeren, die den grond bedekken. Men mag rekenen dat, tot hertoe, byna de helft van onzen oogst deels vernietigd en deels met vernieling bedreigd is.

Men schryft uit Assenede, den 4 augustus, aen de *Beurzen Courant*:

Dezen nacht is er een groot onweêr boven onze gemeente losgeborsten; het was ten hevigeste kort na elf uren; ook is de donder alsdan in onzen hoogten en schoonen toren gevallen, en heeft er het vuur aangestoken op het hoogste punt. Gelukkiglyk was het op den slag zelve door iemand bemerkte; het klonk weihaest: « brand! brand! » het stadhuisklokje luidde. Op weinige oogenblikken was iedereen te heen. Drie of vier moordige mannen, van welke de veldwachter Lietaer, de eerste was, hadden weihaest de plaets van den brand bereikt. Ziende dat er middel was om blussen, stelden zy zich spoedig aen het werk om, met schalhestukken en alles wat zy onder de hand vonden, het vuur af te schrabben en uit te dooven, terwyl zy door de dakvensters om water riepen. Op één oogenblik waren eenige eemster zamen gebracht en naer boven gedragen. Weinige minuten nadien mochten zy, die boven waren, tot groot genoegen der menigte, die op de markt en rond de kerk had stand genomen, roepen: alles is « grëndig! de brand is geblyst! »

Het is een groot geluk, dat de toegang tot het hoogste punt van onzen toren nog al gemakkeelyk is, hetgeen moet worden toegeschreven aen de omstandigheid dat onze toren, onder Napoleon I, tot telegraf heeft gediend.
Men schryft uit Heenvliet, 6 augustus:
De algemeen bekende varkensziekte heeft ook in deze gemeenten en de omliggende plaetsen een ernstig aanzien gekregen; vele van de zieke dieren sterven ploetseling, anderen na verloop van eenige dagen nadat de ziekte zich openbaert; uit ongerustheid zyn er reeds orderscheidene menschen, die ze gezond verkocht hebben. In het begin toen de ziekte uitbrak, werden er nog velen zieken verkocht voor een matigen prys, maer thans hebben zy in den handel geene waarde meer, zoo dat zy nu voor eigen gebruik geslacht worden. Dat het gebruik van dat zieke

spek echter niet aen te raden is, blykt genoegzaam uit den aerd der ziekte, want varkens, die men er aen waegt om te zien of ze er soms doorkomen en alsdan sterven, hebben reeds eenige uren voor hunnen dood een verbazenden stank by zich en de lever is sponsachtig verrot. Er schynen tot herstel geene voldoende middelen te kunnen worden uitgedacht; intusschen zyn er enkele personen die met een gunstig gevolg als geneesmiddel cremortartari met boerenstroop vermengd hebben aengewend.

Men schryft uit Broek in Waterland, 5 augustus:

Welke merkwaardigheden zyn er nu nog te Broek in Waterland te zien? Dat kan men vernemen als men zich aldaer vervoegt by mejuffer Aaltje Freres, die er zich op heeft toegelegd om vele merkwaardige voorwerpen, zoo als kleedingstukken, sieraden, enz., die vroeger te Broek in Waterland algemeen in gebruik waren te verzamelen, in hare woning saerlyk te rangschikken en ze voor de bezoekers ter bezichtiging te stellen. Onder die bezoekers behoorde op 13 augustus des vorigen jers wylde de grootvorst troonopvolger van Rusland. Aaltje gevoelde zich door dit vorstelyk bezoek zoo vereerd, dat zy den prins by het verlaten van hare woning als aendenken van Broek in Waterland eenige voorwerpen ter hand stelde, zeggende: « Dat is voor uwe's vader, en dat is voor uwe's moeder, en dat is voor uwe's Hoogheid zelf. » Dit aendenken aen Broek in Waterland is door de keizerlyke familie niet vergeten. Aaltje werd dezer dagen door den russischen konsul te Amsterdam ontboden, die haer een kistje overhandigde met begeleidenden brief van Z. M. den keizer van Rusland. Dit kistje bevatte eene schoone afbeelding in brons van het groot en prachtig monument dat in Rusland in 1862 is opgericht, ter herinnering aen het duizendjarige bestaan van het russische ryk.

Gisteren morgen, rond 5 ure, heeft eene schrikkeleke ramp de wyk van de Vliet in verslagenheid begraft. Drie arbeiders, gebezigt aen de zuiveringswerken eener stadsriool, zyn door hunne eigene onvoorzichtigheid en by gebrek aen maatregelen versmacht. Op het oogenblik dat zy hun geaerlyk werk wilden beginnen, werden zy door den verpestenden stank getroffen. Het zyn de gebroeders Hambrecht en Jan-Baptist Alderson en Alexander De Blanchet; de eerste 35 jaren oud, vader van zes jonge kinderen, is niet tot het leven kunnen teruggeroepen worden, mettegenstaende al de hulpmiddelen der kunst. De lyk is naer het Sint-Jansgasthuis gevoerd.

Laetstleden zaterdag was er, in dezelfde wyk, byna een soortgelyk voorval gebeurd, doch gelukkiglyk heeft het zoo geene erge gevolgen gehad. Werklieden gingen met een licht in eene riool, waerin naer het schynt, waterstofgas was. Er had eene ontploffing plaets, waardoor vooral een der werklieden erge brandwonden aen het aanzicht bekwaam.

Sedert eenige dagen had te Antwerpen, de oudste dochter eener weduwe welke nog verscheidene andere kinderen heeft, de onderlyke woning verlaten. De ongelukkige had zich naer een publiek huis begeven. Toen zulks ter oore kwam van de moeder, is deze zinneloos geworden, en men heeft haer naer het zothuis overgebracht.

EENE NIEUWE MYNRADE. 8 DOODEN. — Eene nieuwe ramp heeft plaets gehad in de steenkoolputten van *Grand Bordin*, in de nabijheid van Jamet gelegen. Negen werklieden werden afgelaten in de myn om zich te begeven naer hunnen gewoone arbeid.

Nauwelyks waren zy neergelaten tot op de helft der hoogte van den put, toen de touw eensklaps aen stukken brak, en de ongelukkigen werden, van eene hoogte van 100 meters, in de diepte geslingerd.

Acht werden op den slag gedood en alle acht zyn vaders des huisgezins. De negenste, een nog ongehuwd man, heeft ernstige wonden bekomen.

De gansche gemeente Jamet is door dit yselyk ongeluk in verslagenheid gedompeld.

De politie heeft te Rome dry werkhuzen van valsche spaense munt ontdekt. Men heeft 17 personen aengehouden.

Politieke verrekkyker.

Oostenryk weêrstaet kloekmoediglyk aen de politiek des prussischen gouvernementes.

Denzelfden dag van zyne aankomst te Weenen, den 5 augustus, heeft de keizer den ministerraed voorgezeten, aen welken de heeren van Belcredi, von Mensdorff, von Majlath en graef Haller deel namen. Zoo onze inlichtingen waer zyn, zou de raed zich met eenparigheid verzet hebben tegen het doen van te groote inwilligingen aen Pruis-

sen. De hongarsche ministers waren, naer men verzekert, nietmin krachtadig om zich in dezen zin uit te drukken.

Graef Blome is reeds naer Gastein terug vertrokken; hy is drager van het antwoord des oostenrykschen gouvernementes aen het ultimatum van M. von Bismarck.

Maer toch blyven wy nog by ons ongelooft betrekkeleke eene afbreuk, en denken wy dat de moeijeligheden op diplomatisch terrein eene oplossing ontvaangen zullen.

Het valt ons zwaar te begrypen waarom de *Ost-Deutsche-Post* uitroept:

« Sinds de oorlog van Italie was noodt, dan op dit oogenblik, de toestand gewichtiger. Desaengaende kan geen twyfel bestaan: Pruisen wil met Oostenryk afbreken en het onder de voeten trappen, zoo het op zyne schouders niet kan klimmen om zyn doel te bereiken. Verhopen wy dat onze Staatsmannen de gewichtigheid der omstandigheden zullen begrypen en dat zy in gevolge de weerdigheid van Oostenryk zullen te werk gaen. Het is slechts alzoo dat zy hunne plichten zullen kwyten. Wat de volken van Oostenryk betreft, zy zullen de hunne volbrengen kunnen. »

Alhoewel relen met ons geen geloof aen eenen oorlog tusschen de twee groote deutsche mogendheden hechten, is men het eens dat M. von Bismarck hem tot oogwt schynt te houden. Men weet dat de rechtsgelerden der kroon zich sinds verscheidene maenden onledig hielden met zorg de rechten te onderzoeken van de pretendenten naer de opvolging in de hertogdommen van de Elba. Volgens de prussische rechtsgelerden heeft de hertog van Augustenburg geene rechten; de groot-hertog van Oldenburg heeft er niet meer, het huis von Hohenzollern zelf zou er niet in te zien hebben, ten minste mag men dit besluten dewyl er in de depeche uit Berlyn niet van gesproken wordt. Een prins had geldige rechten het was Christiaan IX, en deze rechten heeft hy aen Pruisen en Oostenryk door het Weneer verdrag afgestaan; dus zyn Pruisen en Oostenryk de wettige bezitters der hertogdommen.

Kon men beter dan dit dokument het veroveringsrecht uitroepen?

De *Officiële Gazet* van Italië zegt dat, ingezien de toeneming van de cholera te Ancone het gouvernement de itahaensche doctours uitnoodigt om zich in de prefecturen te laten inschryven ten einde het gezondheidskorps te Ancone ter hulp te komen. Op 7 augustus waren er 207 gevallen van cholera te Ancone bestatigd, en 102 menschen zyn ervan gestorven.

Engeland.

HEVIGE ZIEKTE ONDER HET VEE.

Men schryft uit Londen, 3 augustus: Nog met hersteld van de slagen, die de *King Cotton* ons land toebreacht, wordt het op nieuw bedreigt met eene plag, die onze bevolking nog ernstiger dreigt te teisteren. Honderden by honderden stuks van onze verstpapel sterren aen een vreemde en ongeneeslyke ziekte, die elken dag meerdere uitbreiding neemt.

De besmetting is dan ook zoo groot, dat zy, die ziek vee op de markt aenraken, byna zeker zyn hunnen stal by de te huiskomst te zullen besmetten.

Verscheidene veedhandelaers en pachters hebben reeds hunne geheelen vrestal verloren, en zy die hun vermogen nog trachten te redden door het vee te verkoopen, wanneer een honner beesten aengetast is, dragen niet weinig by om de verspreiding in de hand te werken, daer deze dieren de ziekte dan meestal reeds onder de leden hebben.

Goede raed in deze is duer en de voornaemste deskundigen verklaren roudt, dat zy geen middel weten om de ziekte te weren of te genezen. *What to do?*

De een wil al het zieke vee doen opkopen, om het ten spoedigste af te maken; de andere wil eene parlaments-acte uitgevaardigd hebben, om den invoer van het vreemde vee te weren; want zonderling genoeg zegt men dat de plag van het vasteland is aengebracht; niettegenstaende men te vergeefs in de bladen van het vasteland naer eenige tyding zoekt, waeruit zou blyken, dat de ziekte hier of daer heerschie.

De ziekte doet zich voor als de koorts en duert van vier tot tien uren.

Wanneer deze verschynselen wegblyven, sterft het aengetaste dier binnen eenige dagen. Professor Gangee, die op dit gebied eene specialiteit is, heeft den angst niet weinig vermeerdert, door te wryzen op het jaer 1745, toen ten gevolge derzelfde ziekte niet minder dan 3,000,000 — zegge dry miljoen stuks hoornvee stierven, zoodat de gevolgen in sommige distrikten zich nog 30 jaren daarna deden gevoelen.